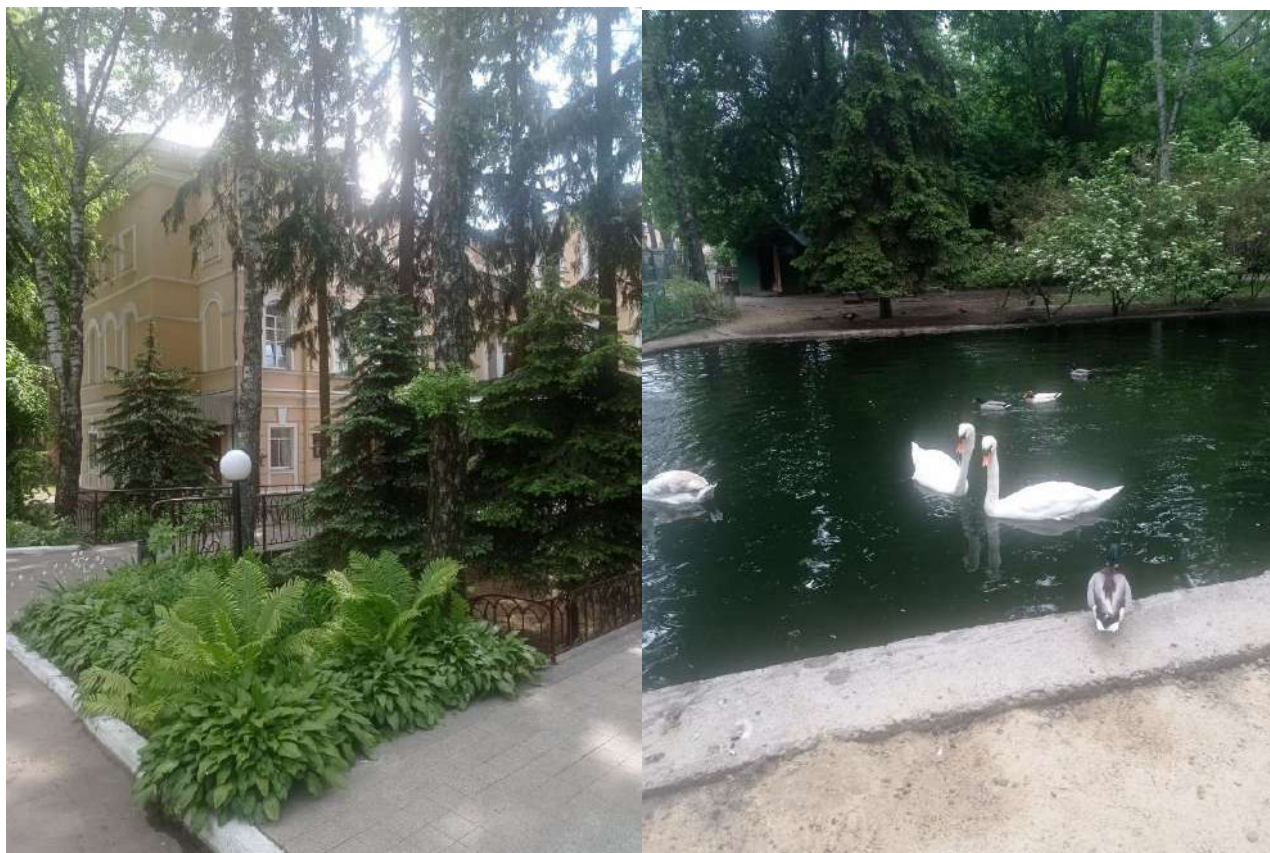

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
КАФЕДРА ІНФЕКЦІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ, ГІГІЄНИ, САНІТАРІЇ ТА БІОБЕЗПЕКИ

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»
21–22 травня 2026 року, м. Полтава, Україна**

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2026

УДК 614:636.09:502/504(082)
Є32
ISBN 978-617-8797-36-2
2026-29

Конференцію зареєстровано в базі даних науково-технічних заходів УкрІНТІ.

Посвідчення №350 від 5 березня 2026 р.

Єдине здоров'я: виклики та перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 21–22 травня, 2026 р. Полтава, 2026. 267 с. [електронне видання].

Збірник містить матеріали наукових доповідей, у яких представлено результати сучасних досліджень у контексті концепції «Єдине здоров'я», що ґрунтується на взаємозв'язку здоров'я людей, тварин і довкілля. У виданні висвітлено питання профілактики, діагностики та лікування хвороб тварин за такими напрямками: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство та гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія і токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія та інвазійні хвороби; гігієна тварин і ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин.

Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного характеру. Авторами публікацій є викладачі закладів вищої освіти, студенти, аспіранти, науковці науково-дослідних установ та інших організацій.

Редакційна колегія: Кручиненко О. В., д. вет. н., професор; Замазій А. А., д. вет. н., професор; Петренко М. О. к. с.-г.н., доктор філософії, доцент; Конє М. С., к. вет. н., доцент; Лаврінєнко І. В. к. вет. н., доцент; Передєра О. О. к. вет. н., доцент.

Відповідальний за випуск: О.О. Передєра

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол засідання від 25 травня 2026 року № 10).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

СЕКЦІЯ 1 ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ	
Арсієнко Д.В., Кондратьєв Т.А. ЯКІСНИЙ СКЛАД МІКРОБІОТИ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ СОБАК ТА ЇХНІХ ВЛАСНИКІВ	8
Байбарак В. О. ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ УТРИМАННЯ КОНЕЙ	11
Бондар Б. В., Сорокіна Н. Г., Яненко У. М. ІНФЕКЦІЙНА АНЕМІЯ ЛОСОСЯ: ЗАГРОЗА ДЛЯ АКВАКУЛЬТУРИ ТА СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ	14
Відіна В.В. ПОШИРЕНІ НЕМАТОДОЗИ ЧЕРЕПАХ В УМОВАХ ЗООПАРКІВ	17
Войтенко О.О. Рисований В.І. АНОПЛОЦЕФАЛІДОЗИ КОНЕЙ: ПОШИРЕННЯ, БІОЛОГІЯ ЗБУДНИКІВ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛЮ	21
Галенко С. В. АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ: СПІЛЬНА ПРОБЛЕМА МЕДИЦИНИ ТА ВЕТЕРИНАРІЇ	23
Гелетей К. О. БЕЗПРИВ'ЯЗНЕ УТРИМАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ: САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ	26
Горобей А. В., Філіпенко О. В. ДІАГНОСТИКА ДІРОФІЛЯРІОЗУ В СОБАК	29
Горобей А. В., Філіпенко О. В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЛІКУВАННЯ ДІРОФІЛЯРІОЗУ У СОБАК: АНАЛІЗ ПРОТОКОЛІВ ТА ЕКОНОМІЧНА ДОСТУПНІСТЬ В УМОВАХ УКРАЇНИ	31
Грінченко Д.М., Северин Р.В., Северин Б.С., Кравченко Н. О. ПОШИРЕННЯ САЛЬМОНЕЛЬОЗНОЇ ІНФЕКЦІЇ В УКРАЇНІ	33
Коваленко В. Л., Боровков С. Б. Романько М. Є., Ігнатєва Т. М., Попов Д. О., Пономарьова С. А. ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОЦИДНОГО ПРЕПАРАТУ ЩОДО ЗБУДНИКА СИБІРКИ	37
Конє М.С. ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІНФЕКЦІЙНОГО ПЕРИТОНІТУ У КОТІВ В М. ПОЛТАВА	40
Конє М.С. ПРОФІЛАКТИКА ВІРУСНОЇ ЛЕЙКЕМІЇ У КОТІВ В М. ПОЛТАВА	42
Конє М.С. ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ У СОБАК В М. ПОЛТАВА	44
Конє М.С. ВІРУСНИЙ ІМУНОДЕФІЦИТ У КОТІВ В М. ПОЛТАВА	46

Кручиненко О. В., Головецька Ю. А. ПОШИРЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «АЙБОЛИТЬ» М. ПОЛТАВА	48
Кручиненко О. В., Кухаренко А. І. ПОШИРЕННЯ ВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ У КОТІВ В УМОВАХ «ВЕТЕРИНАРНОГО СЕРВІСУ» М. ДИКАНЬКА	51
Кручиненко О. В., Братанич О. В. СТРУКТУРА ЕКТОПАРАЗИТАРНИХ ІНВАЗІЙ У СОБАК М. МИРГОРОД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	54
Литвиненко П.Р. СКАЗ У ДОМАШНІХ ТВАРИН: КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЇХ ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	58
Ліненко А. О., Монастирська М. В. АКТУАЛЬНЕ ПРО ЦЕНУРОЗ У ОВЕЦЬ	60
Мазаний О.В., Таранухіна С.М. ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНІ ПАРАЗИТАРНІ ХВОРОБИ ПІНГВІНІВ	62
Негреба Ю.В. БЕЗПРИТУЛЬНІ ТВАРИНИ ЯК РЕЗЕРВУАР ЗООНОЗНИХ ПАРАЗИТОЗІВ: ЗАГРОЗИ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	65
Одринська А.Є. ХРОНІЧНИЙ ВІРУСНИЙ ПАРАЛІЧ БДЖІЛ: ВИКЛИК ДЛЯ БДЖІЛЬНИЦТВА УКРАЇНИ	68
Опара Н.М. ЗООНОЗИ: КОЛИ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН ВПЛИВАЄ НА НАШЕ: ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ	70
Остап'юк А. Р. ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО УТРИМАННЯ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ	74
Панчихін О.І., Галат М.В., Литвиненко О.П. ПОШИРЕНІСТЬ SARCOCYSTIS SPP. СЕРЕД ТВАРИН В УМОВАХ УКРАЇНИ	78
Пилипенко М. Б., Шніткова О. С. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НЕОСПОРОЗУ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ	81
Півень О. Т. ОСОБЛИВОСТІ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО ІНСПЕКТУВАННЯ БАРАНИНИ В УМОВАХ ПІВДЕННИХ РАЙОНІВ ОДЕЩИНИ	85
Плахтир К. ДІАГНОСТИКА ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО ШПИТАЛЮ «SHANTY»	89
Полулях В. Є., Канівець Н. С. ТОКСОПЛАЗМОЗ У КОТІВ	91
Разікова І.К., Кузнець С.В., Довгій Ю.Ю., Фещенко Д. В. ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТОКСОКАРОЗУ ДОМАШНІХ ТВАРИН ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ РИЗИКУ ІНВАЗІЇ ЛЮДИНИ	94
Савенко М.М., Северин Р.В., Штагер Г.М., Савенко О.М. СУЧАСНІ ПРАВОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КАРАНТИНУ ТВАРИН	97
Сакун В. М. ДО ПИТАННЯ ТОКСОПЛАЗМОЗУ	101
Соколюк В.М., Бойко П.К., Джміль В.І., Криця Я.П. МЕНЕДЖМЕНТ МАСТИТУ НА ОРГАНІЧНИХ ТА ЗВИЧАЙНИХ МОЛОЧНИХ ФЕРМАХ	104
Soloviova L. M., Ligomina I. P. TREATMENT OF LABORATORY MICE WITH SYPHATIOSIS	107

Sorokina N. H., Malenko S. V., Yanenko U. M. THE ROLE OF VETERINARY CONTROL IN ENSURING ANIMAL WELFARE	110
Sorokina N. H., Polozenko V. O., Yanenko U. M. IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON THE SPREAD OF INFECTIOUS ANIMAL DISEASES	112
Sarykov R., Khvostiuk O., Yushchak Y., Farafonov S. CERTAIN BIOCHEMICAL BLOOD PARAMETERS IN SUCKLER CALVES OF BEEF-TYPE BREEDS FOLLOWING THE ADMINISTRATION OF PROBIOTICS WITH DIFFERENT MICROBIAL COMPOSITIONS IN THE WESTERN POLISSYA REGION DURING THE WINTER-STALLING PERIOD	114
Udod S. O., Melnyk V. V., Sorokina N. H. EPIZOOTOLOGICAL CHALLENGES AND STRATEGIES FOR CONTROL OF FOOT-AND-MOUTH DISEASE (FMD) IN MODERN CONDITIONS	118
Хайлук П.Д. ІМУНОПРОФІЛАКТИКА РЕСПІРАТОРНИХ ІНФЕКЦІЙ СВИНЕЙ В УМОВАХ ТОВ «АГРОФІРМА «НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКА»	120
Шкромада О.І., Піхтірьова А.В., Шкромада О.С. ГЕНЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБІОТИЧНОГО ШТАМУ <i>B. PUMILUS</i> (LA56)	123
Yushchak O., Honta N., Farafonov S. EPIZOOTIC PROCESSES IN PSOROPTOSIS, MALOPHAGOSIS AND SYPHUNCULOSIS IN RUMINANTS	127
СЕКЦІЯ 2 НЕЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ	
Білокінь П.Ю., Родинський Р.О. ЧУТЛИВІСТЬ ДО АНТИБІОТИКІВ БАКТЕРІЙ, ВИДІЛЕНИХ ЗА УРОЦИСТИТІВ СОБАК	131
Богуславська В.О., Розумнюк А. В. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ХОЛЕЦИСТИТУ У КОТІВ	134
Бондар Б. В., Розумнюк А. В. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА У БАРАНІВ АСКАНІЙСЬКОЇ ПОРОДИ	136
Власюк В.В., Палюх Т.А. ДІАГНОСТИКА МАЛОКЛЮЗІЇ У МОРСЬКОЇ СВИНКИ	138
Вовкотруб Н.В., Піддубняк О.В., Харченко А.В., Грицай В.В., Білик Б.П. ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ТА СТРУКТУРА ПОЛІМОРБІДНОСТІ В СОБАК, ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ	141
Водоп'янова Л. А., Бобрицька О. М., Улізко П.Ю. ЕВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ НА ІМУННУ СИСТЕМУ: ВІД МОДЕЛІ НЕБЕЗПЕКИ ДО КОНЦЕПЦІЇ РЕГУЛЯЦІЇ ГОМЕОСТАЗУ	145
Гелетей К. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УМОВНИХ РЕФЛЕКСІВ У ЩУРІВ У ПОРІВНЯННІ З СОБАКАМИ	148
Горобей А. В. Палюх Т.А. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПАРАПЛЕГІЇ В СОБАК	150
Горюк Ю.В. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ СКЛАДУ ФАГОВОГО ПРЕПАРАТУ ПРИ ОТИТІ У СОБАК	153

Громак А. А., Киричко О. Б. ОСОБЛИВОСТІ НАБОРУ МАСИ ЦУЦЕНЯТ НІМЕЦЬКОЇ ВІВЧАРКИ У НЕОНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОД	156
Гуленко О.О., Розумнюк А. В. УЛЬТРАЗВУКОВА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ У СОБАК	159
Дмитренко Н. І., Канівець Н. С., Кравченко С. О., Каришева Л. П. ПОШИРЕННЯ ТА СПРИЯЮЧІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГОСТРОЇ ТА ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У КОТІВ	162
Дробот М. В., Гордійчук С. В. КАРДІОМІОПАТІЇ У КОНЕЙ	165
Дробот М. В., Коник В.-А.Р. ПЕЧІНКОВИЙ ЛІПІДОЗ У ПАПУГ	168
Дуда Ю.В., Корейба Л.В. ВПЛИВ ПОРЯДКУ ОКРОЛУ КРОЛІВ НА ПОКАЗНИКИ ПЛОДЮЧОСТІ	171
Жук О.Г. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРАЦЕПЦІЇ У СУК ГОРМОНАЛЬНИМИ ЗАСОБАМИ ДОВГОТРИВАЛОЇ ТА КОРОТКОТРИВАЛОЇ ДІЇ	176
Климковецька Л. В., Коновалова Є. Е. ПІДТРИМУЮЧА ТЕРАПІЯ ЗА ДИЛАТАЦІЙНОЇ КАРДІОМІОПАТІЇ У СОБАК	180
Клімчук Є. О. ВПЛИВ СТРЕСУ НА ВНУТРІШНЬОУТРОБНИЙ РОЗВИТОК ПЛОДА У СОБАК	183
Кондратюк А. А., Кушнір В. Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФЕРМЕНТНИХ ПРЕПАРАТІВ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ПРАКТИЦІ	188
Корчмар О.В. ДИНАМІКА ЛІКУВАННЯ КРИПТОРХІЗМУ У СОБАК І КОТІВ ЗА ДАНИМИ КЛІНІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ	191
Кручиненко О. В., Богун Є. О. ПОШИРЕННЯ СУБКЛІНІЧНИХ МАСТИТІВ В УМОВАХ ФГ «ПАВЛИК» С. СКОРОХОДОВЕ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ	194
Ландар Д. Ю., Яценко Д. С. СУДОВО-ВЕТЕРИНАРНА ЕКСПЕРТИЗА У ВИПАДКАХ БРАКОНЬЄРСТВА	197
Латухін О.Є. ЛІКУВАННЯ ВИПАДКОВИХ РАН У КОНЕЙ	202
Максимович В.І., Мисак А.Р. КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУХЛИН МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ У КІШОК	205
Матвієць В.О. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ЕПУЛІСУ	209
Мельник А.Ю., Харченко А.В. МЕТАБОЛІЧНІ АСПЕКТИ ТА СТАНОВЛЕННЯ ПРОТЕЇНСИНТЕЗУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПЕЧІНКИ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ У ПЕРІОД ІНТЕНСИВНОГО РОСТУ (15–36 ДОБА)	211
Огрудков М.С. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПАНКРЕАТИТУ У КОТІВ	215
Остап'юк А. Р. ВИДОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОКОВІДДАЧІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН	217
Панікар І.І., Кондратюк А.А. ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ТОКСИЧНОЇ ДИСПЕПСІЇ ТЕЛЯТ	222

Пархомчук М. М. КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАСТОЦИТОМИ У СОБАК ТА ЇЇ ПРОГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	226
Передера Р.В., Водоп'янов І.Д. АНЕСТЕЗІОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЗА ГЕМАБДОМЕНУ У СОБАК	229
Перкій Ю. Б., Кухтин М. Д., Болтик Н. П. РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ЗБУДНИКІВ СУБКЛІНІЧНОГО МАСТИТУ КОРІВ ДО АНТИБІОТИКІВ	233
Пісклова Д.О., Бирка О.В. МІТОХОНДРІЇ ЯК ЦЕНТРАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРИ ГОМЕОСТАЗУ І СИГНАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ СОМАТИЧНОЇ КЛІТИНИ	236
Савченко Т. В., Маценко О. В. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ НАНОЧАСТИНОК СРІБЛА У ВЕТЕРИНАРНІЙ ДЕРМАТОЛОГІЇ	239
Семеняк К. В. ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ РЕФЛЮКСНОЇ ХВОРОБИ	241
Случ О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЙОДОВМІСНОГО ПРЕПАРАТУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ КОРІВ З МЕТРИТОМ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АНТИБІОТИКОТЕРАПІЇ	245
Степанов О.Д. ПОРІВНЯННЯ МІСЦЕВОАНЕСТЕЗУЮЧОЇ ДІЇ РОЗЧИНІВ ЛІДОКАЇНУ ТА БУПІВАКАЇНУ ПРИ САКРАЛЬНІЙ ЕПІДУРАЛЬНІЙ АНЕСТЕЗІЇ У ОВЕЦЬ	250
Удод С. О., Розумнюк А. В. СУБКЛІНІЧНИЙ АЦИДОЗ РУБЦЯ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ, ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПОДОДЕРМАТИТІВ	253
Фесенко І.А., Швачка Ю.І. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РАВЛИКІВ РОДУ ASCHATA ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ТЕРАПІУМНОГО УТРИМАННЯ	255
Циганенко А.Є., Гордієнко Ю. А. ПЕЧІНКОВІ ОРГАНОЇДИ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ	259
Щербина Р. С. ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПТАХІВ	263
Яненко Д. С. ПОРІВНЯЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ ЦУЦЕНЯТ ТА КОШЕНЯТ	266

ЗООНОЗИ: КОЛИ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН ВПЛИВАЄ НА НАШЕ: ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ

Опара Н.М., к.с.-г.н., доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

e-mail: nadiia.opara@pdau.edu.ua

Останнім часом фахівці як медичної і ветеринарної галузі акцентують увагу на проблемах діагностики, лікування і профілактики зоонозних хвороб.

Сьогодні відомо понад 200 видів цих інфекційних і паразитарних хвороб, збудники яких можуть передаватися людині від хребетних тварин. Ці хвороби можуть розповсюджуватися через вживання зараженої води або їжі, через переносників (комах), через прямий контакт (дикі тварини, домашніх вихованців (кішки, собаки), худобу). Загрозу для людини становлять вдихання частинок, вживання продуктів тваринного походження, контакт з оточуючим середовищем.

Серед більш розповсюджених зоонозів: бруцельоз, лептоспіроз, пташиний грип, сальмонельоз, сибірка, сказ, СНІД, токсоплазмоз, туберкульоз, чума, ящур. Ці захворювання можуть протікати у важкій формі і викликати масштабні епідемії.

За офіційною статистикою щорічно зоонозами заражаються близько 2,6 мільярдів людей. Якщо говорити про класифікацію зоонозів то фахівці розрізняють бактеріальні, вірусні та грибкові хвороби цієї групи.

Людина для збудників групи зоонозних хвороб є неспецифічним господарем, зараження цими хворобами відбувається епізодично. Зазвичай, наш організм є для цих збудників біологічним тупіком. Людина не є резервуаром збудників зоонозних хвороб ніколи.

Серед групи цих захворювань багато мають обмежену розповсюдженість. Підсилення контактів між людиною і дикою природою призвело до появи нових зоонозних патогенів в людських популяціях. До цього призводить низка причин – міграція диких тварин в райони людської діяльності, підсилення контактів між дикою природою і людьми.

Спостерігається властивість деяких зоонозів переходити в категорію антропонозних захворювань, причому на досить тривалий термін.

Основні заходи профілактики зоонозів:

1. Безпека продуктів: ретельна термічна обробка молока та м'яса.
2. Ветеринарний контроль: вакцинація домашніх тварин і ретельні огляди у ветеринара.
3. Гігієна: часте миття рук після контакту з клітками для тварин, продуктами життєдіяльності та самими тваринами.
4. Захист від переносників: використання репелентів, захист від кліщів.
5. Уникнення контакту з дикими тваринами: не торкатися до диких тварин, особливо з ознаками хвороби.

У випадку зоонозних захворювань, що передаються переносниками, найкращою профілактикою є уникнення заражених місць, носіння одягу, що повністю закриває тіло, нанесення репелентів на одяг та тіло.

Ведучи мову стосовно профілактичних заходів спалахів зоонозів варто відмітити, що вони в переважній більшості випадків залежать від збудника і носія конкретної інфекції. Серед основних заходів профілактики – дотримання санітарних правил під час догляду за сільськогосподарськими тваринами.

Безпечні і належні керівні принципи догляду за сільськогосподарськими тваринами допомагають знизити вірогідність спалахів зоонозних інфекцій, що переносяться з харчовими продуктами (деякі овочі, молочні продукти, м'ясо, яйця).

Для попередження таких інфекційних спалахів важливо дотримуватися стандартів очистки питної води і видалення відходів, а також захищати поверхневі води від забруднення.

Просвітництво населення з метою розповсюдження поведінкових патернів особистої гігієни також має значення для попередження зоонозних захворювань. Головна гігієнічна міра для цього – обов'язкове миття рук після контакту з сільськогосподарськими тваринами.

До групи ризику відносять осіб, що працюють з тваринами (ветеринарні лікарі фермери), а також діти і особи з ослабленим імунітетом.

Професійне зараження зоонозними патогенами відбувається в лабораторних умовах, лісовому господарстві, сільському господарстві, тваринництві, де часто відбувається контакт з біологічним матеріалом, забрудненим оточуючим середовищем, інфікованими тваринами.

Співіснування з зоонозними потребує, перш за все, колективного підходу до використання, тих що мають в нашому розповсюдженні екологічних, законодавчих, правових, технічних технологічних інструментів.

Як окремі люди, ми можемо захистити себе від зоонозів за допомогою простих дій, що вимагають елементарну гігієну і елементарне розуміння екосистем і тварин, з якими контактуємо.

Самий простий спосіб попередити зоонозні хвороби, що безпосередньо передаються від тварин до людини – це уникати контакту. Ніколи не торкайтеся голими руками до мертвих або поранених тварин, особливо якщо це дикі тварини. Ця елементарна навичка захистить вас від фізичних травм, таких як укуси, подряпини, удари клювом або рогом. Слід уникати контактів з хворими тваринами, або тваринами, що ведуть себе ненормально.

При спілкуванні з домашніми тваринами слід уникати того, щоб Ваші улюбленці Вас облизували, а після контакту з ними – обов'язково мити руки.

В робочих умовах пряму передачу інфекції можна попередити, використовуючи засоби індивідуального захисту (ЗІЗ): спеціальний одяг для роботи з тваринами, рукавиці для роботи з забруднюючими речовинами (наприклад мертві тварини); захисні окуляри для захисту від бризок під час миття під тиском; фільтруючу маску для обличчя при утилізації матеріалів високого ризику, таких як препарати для абортів.

Слід уникати вживання продуктів, що часто підвержені зараженню.

Вагітним жінкам, особам з ослабленим імунітетом слід уникати вживання сирів з непастеризованого молока, деяких видів ковбасних виробів і морепродуктів.

Уникайте збору диких ягід на низьких висотах особливо поблизу місць пересування диких тварин.

Слід ретельно мити і очищати будь-які овочі та фрукти, що вживають в їжу в сирому вигляді. Слід виявити особливу обережність при приготуванні м'яса на грилі. Слід дуже ретельно готувати м'ясо, особливо птицю та свинину.

Також важливо дотримуватися правил гігієни на кухні: неправильна очистка холодильників та робочих поверхонь сприяє розмноженню ентеропатогенних мікробів і може призвести до перехресного зараження.

Особливу небезпеку представляють собою дерев'яні обробні дошки, оскільки їх часто використовують для розробки м'яса, але їх важко чистити.

Речовини, що передаються через воду, можна усунути за допомогою сучасних методів фільтрації і хімічної обробки води. Ніколи не слід пити воду з джерел невідомої якості.

Під час міжнародних поїздок уникайте вживань неочищеної водопровідної, або колодязної води. Уникайте кубиків льоду, які не завжди виготовляються з питної води.

Холодні страви, що розкладені на колотому льоду також являють собою небезпеку. Окрім того, бажано не ковтати воду, що використовується для душу та чистки зубів. У таких поїздках дотримуйтесь тих же правил, що і при піших походах, коли Ви бажаєте пити воду зі ставка або струмка.

Перед вживанням води Ви можете обробити її самостійно за допомогою дезінфікуючих таблеток, кип'ятіння, ультрафіолетові стерилізації, фільтрації або їх комбінації.

Для профілактики зоонозних хвороб, що передаються переносниками, кращою стратегією є уникнення заражених місць, носіння одягу, що повністю закриває тіло, нанесення репелентів на одяг і тіло.

Деякі види комарів можуть розмножуватися поблизу житла людей, тому важливо усунути будь-які джерела стоячої води, навіть невеликі, оскільки вони слугують потенційними місцями розмноження (дренажні піддони під квітковими горщиками, ємності для збору дощової води і/або миски з водою для домашніх улюбленців).

У сильно заражених районах укусам можна запобігти, зачинивши вікна і ліжка москітними сітками, на які також можна наносити інсектициди.

Щоб уникнути укусів кліщів, необхідно носити одяг, що повністю закриває тіло. Слід натягувати шкарпетки на нижню частину штанини.

Після кожного випадку потенційного контакту з кліщами (пікнік на галявині лісу, прогулянки у лісі) слід оглядати усе тіло.

Місцеві органи влади повинні належним чином утримувати загальні суспільні простори і ресурси, щоб обмежити забруднено фекаліями домашніх або диких тварин, які є носіями різноманітних бактерій, вірусів, паразитів.

Важливо, щоб населення мало доступ до високоякісної питної води, що відповідає мікробіологічним стандартам якості води.

Ветеринарна суспільна охорона здоров'я спрямована на прогнозування і попередження передачі зоонозів людині за допомогою реалізації державної політики на місцевому і міжнародному рівнях.

Ветеринарна суспільна охорона здоров'я – це комплекс заходів, що спрямовані на захист і благополуччя людини, тварин і екосистем шляхом прийняття колективних мір по відношенню домашніх та диких тварин, включаючи будь-які продукти тваринного походження, які потрапляють у харчовий ланцюг.

Таким чином ветеринарна суспільна охорона здоров'я сприяє стійкому розвитку і допомагає реалізувати концепцію «Єдиного здоров'я».

Таким чином ветеринарна суспільна охорона здоров'я включає в себе прийняття мір по:

- захисту населення від зоонозних ризиків;
- інформування про будь-які проблеми;
- краще прогнозовано майбутніх зоонозних ризиків.

Література:

1. Войналович О.В., Білько Т.О., Марчишин Є.І. Охорона праці у ветеринарній медицині [текст]: навчальний підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2001. 554 с.

2. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0695-99#Text>

УДК 614:636.09:502/504(082)
Є32
ISBN 978-617-8797-36-2
2026-29

ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

21–22 травня 2026 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КРУЧИНЕНКО О. В., ЗАМАЗІЙ А. А., ПЕТРЕНКО М. О., КОНЕ М. С.,
ЛАВРІНЕНКО І. В., ПЕРЕДЕРА О. О.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

ОЛЕНА ПЕРЕДЕРА

Комп'ютерна верстка – О.О. Передера

Е-видання

ПДАУ

Факультет ветеринарної медицини,
кафедра інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
вул. Сковороди, 1/3, 36003 Полтава, Україна
Офіційний сайт – <https://www.pdau.edu.ua>

© Полтавський державний
аграрний університет, 2026